

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Rewal na rok 2017**

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu oraz przeciwdziałaniem narkomanii, należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań jest prowadzona w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który corocznie uchwała Rada Gminy uwzględniającego cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia. Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169) oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

Wiążące akty prawne:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz.1286 z późn. zm.) określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2015 poz.1390),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r., poz. 124 z późn. zm.),

Rozdział I

Diagnoza problemów uzależnień.

W 2012 roku Studio Diagnozy i Profilaktyki z Krakowa przeprowadziło dla gminy Rewal badania diagnostyczne problemów uzależnień (alkoholizm, narkomania, uzależnienie od komputera i internetu) i innych zagrożeń społecznych (cyberprzemocy, przemoc rówieśnicza i domowa). Raport z badań jest dostępny na stronie internetowej Urzędu Gminy Rewal w zakładce Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Badaniami objęto poniższe obszary problemowe:

- Lokalne zagrożenia społeczne w grupie dorosłych mieszkańców:
  - podstawowe problemy społeczne w opinii mieszkańców gminy Rewal
  - bezrobocie oraz wykluczenie społeczne
  - spożywanie alkoholu oraz związane z nim inne problemy społeczne
  - narkotyki w środowisku lokalnym
  - przemoc
  - dorośli mieszkańcy a gry hazardowe

- Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży
  - dzieci i młodzież a substancje psychoaktywne
  - spożywanie alkoholu wśród dzieci i młodzieży
  - palenie papierosów
  - zachowania związane z używaniem narkotyków i dopalaczy
  - dzieci i młodzież a zachowania przemocowe
  - hazard i inne ryzykowne zachowania
  - używanie komputera przez dzieci i młodzież oraz zagrożenie cyberprzemocy

Dostępność napojów alkoholowych

Uchwałą nr XXXI/152/16 Rady Gminy Rewal z dnia 31.05.2016 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu, z wyjątkiem piwa przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem

sprzedaży, ustanowiono na terenie gminy Rewal limit punktów sprzedaży z przeznaczeniem do spożycia:

- poza miejscem sprzedaży - maksymalnie 150
- w miejscu sprzedaży - maksymalnie 220

Na terenie gminy ogółem jest 273 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym:

- przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży: 56
- przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży: 217

Wydano 592 zezwolenia (w tym jednorazowych) na sprzedaż napojów alkoholowych (stan na dzień 30.12.2016 r.)

Czynnikami, które sprzyjają wzrostowi spożycia alkoholu w naszej gminie są m.in. zagęszczenie punktów sprzedaży, nieprzestrzeganie przepisów przez osoby sprzedające napoje alkoholowe, w szczególności sprzedaż alkoholu osobom niepełnoletnim, obniżenie cen napojów alkoholowych.

11 lipca 2013 roku na zlecenie Urzędu gminy Rewal, firma Centrum Profilaktyki i Reeducacji „Atelier” z Krakowa przeprowadziła szkolenie pn. „Zakup kontrolowany”. Akcją objęto 20 sklepów spożywczych prowadzących sprzedaż alkoholu, działających w Rewalu, Pobierowie, Pustkowie, Niechorzu, Trzęsaczu i Pogorzeliczy.

„Zakup kontrolowany” polega na odwiedzeniu każdego punktu sprzedaży alkoholu przez osobę wyglądającą na niepełnoletnią w asyście psychologa, w celu dokonania zakupu wybranego rodzaju alkoholu.

Wyniki zakupu kontrolowanego:

- w 12 punktach sprzedawcy poprosili tajemniczego klienta o okazanie dokumentu potwierdzającego pełnoletniość, jego brak poskutkowało odmową sprzedaży,
- do sprzedaży alkoholu doszło w 8 punktach - sklepach spożywczych; w jednym z punktów zapytano o wiek i dokument potwierdzający, jednak sprzedawca zdecydował się na zakup pod wpływem próśb kupującego; w pozostałych punktach sprzedaż odbyła się bez przeszkód;
- w 3 (z 8) punktów w których doszło do zakupu obecny był tylko personel, w pozostałych 5 oprócz personelu obecni byli także inni klienci;

W trakcie realizacji szkolenia zauważono istotne uchybienia w przestrzeganiu postanowień ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

- w 12 punktach brak było informacji o szkodliwości alkoholu, do której uwidocznienia zobowiązuje ustawodawca w art 13 ust. 2 ustawy;
- w 9 punktach brak było informacji dotyczących zakazu sprzedaży alkoholu określonych w art. 15 ust. 1 pkt 1-3;
- w 14 punktach sprzedaży stwierdzono niezgodną z ustawą reklamę napojów alkoholowych (art. 131 ust. 1);

Rozdział II

Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej

Baza w gminie Rewal:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rewalu
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rewalu
- Komisariat Policji
- Punkt Konsultacyjno - Informacyjny dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy w rodzinie
- Świetlice wiejskie działające w ramach Gminnego Ośrodka Kultury
- Świetlice szkolne
- Placówki oświatowe
- Placówki ochrony zdrowia
- Parafie

Na terenie gminy funkcjonują 3 szkoły do których uczęszcza łącznie 577 uczniów. Wszystkie szkoły realizują szkolne programy profilaktyczne.

Rozdział III

Założenia do programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2017 roku.

1. Cel główny programu

Ograniczenie rozmiaru szkód związanych z nadużywaniem alkoholu oraz działania zapobiegawcze i prewencyjne w celu zmniejszenia skutków negatywnych zjawisk społecznych.

2. Cele strategiczne

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych.
2. Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.
3. Zwiększanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.
4. Poprawę sposobu żywienia, stanu odżywienia oraz aktywności fizycznej społeczeństwa,
5. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.
6. Ograniczenie ryzyka zdrowotnego wynikającego z zagrożeń fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku zewnętrznym, miejscu pracy, zamieszkania, rekreacji oraz nauki.
7. Promocja zdrowego i aktywnego starzenia się.
8. Poprawa zdrowia prokreacyjnego.

Cele Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii uwzględniają cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia.

3. Cele szczegółowe

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.

Sposoby realizacji:

- Działalność Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego zgodna z Narodowym Programem

Zdrowia.

Celem pracy Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego jest:

- dostarczenie informacji o możliwościach podejmowania profesjonalnej terapii,
  - motywowanie i kierowanie do leczenia,
  - udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej i ich rodzinom,
  - udzielanie wsparcia oraz porad rodzinom, w których występuje przemoc,
  - udzielanie bezpłatnych porad psychologa, prawnika, instruktora terapii uzależnień,
  - konsultacje indywidualne dla osób nadużywających alkoholu, środków psychoaktywnych oraz dla członków ich rodzin,
  - motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu, kierowanie do biegłych sądowych w celu wydania opinii.
-
- Uruchomienie grupy psychoedukacyjnej dla osób współuzależnionych, których źródłem zaburzeń funkcjonowania jest pozostawanie w bliskim związku z osobą uzależnioną od środków psychoaktywnych. Grupa wsparcia umożliwia podtrzymywanie decyzji o zmianie, daje poczucie wsparcia poprzez spotkanie się z osobami z podobnymi problemami, zapobiega powrotowi do poprzednich zachowań powodujących poczucie bezradności, umożliwia wymianę doświadczeń i dzielenie się sukcesami, pomaga w ćwiczeniu umiejętności interpersonalnych.
  - Współpraca z ośrodkami terapii dla uzależnionych, poradnią dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
  - Program Rozwoju Osobistego (PRO) - adresowany głównie do osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, współuzależnionych i DDA. Stanowi dalszy etap terapii pogłębionej i rehabilitacji, jako kontynuacja podjętej już wcześniej pracy nad sobą, głównie w ośrodkach terapii uzależnień. W programie mogą brać udział także te osoby, które chcą wspomóc własny rozwój osobisty głębszymi oddziaływaniami psychologicznymi, jak również liderzy ruchów samopomocowych, tj. trzeźwiejących alkoholików, osób współuzależnionych, DDA, które już teraz zajmują się pomaganiem nieprofesjonalnym lub też przygotowują się do pomagania i działają w lecznictwie odwykowym, w punktach konsultacyjnych, klubach abstynenckich, grupach AA, Al-Anon, DDA, organizacjach trzeźwościowych, gminnych komisjach

rozwiązywania problemów alkoholowych itp. Osobom, które zamierzają w przyszłości profesjonalnie pomagać innym - udział w programie stworzy solidny fundament pod dalsze szkolenia w tym kierunku.

- Zajęcia i programy socjoterapeutyczne lub opiekuńczo - wychowawcze dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, finansowanie zatrudnienia pracownika prowadzącego zajęcia socjoterapeutyczne, zakup niezbędnych materiałów do prowadzenia zajęć.

2. Wspieranie rozwoju alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.

Sposoby realizacji:

- Dofinansowanie imprezy „Konwój Pomocników Świętego Mikołaja” - zakup paczek dla dzieci
- Nagrody za udział w konkursie „Mamy Talenty” organizowanym przez Radę Rodziców Zespołu Szkół Sportowych w Rewalu.
- Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych realizowanych w świetlicy w Śliwinie m.in. przedstawienia, konkurs plastyczny, festyn rodzinny z okazji Dnia Matki, Dziecka, Ojca, wycieczki piesze, rowerowe, gry i zawody sportowe, konkursy, zakup materiałów biurowych do pracy z dziećmi, organizacja kiermaszu świątecznego.

3. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wszyscy członkowie komisji posiadają odpowiednie przeszkolenie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zgodnie z art. 41 pkt 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz dodatkowe szkolenia podnoszące kwalifikacje do pracy w zespołach problemowych. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rewalu inicjuje, koordynuje działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie gminy.

Sposoby realizacji:

- Wynagrodzenie dla członków GKRPA za udział w posiedzeniu, kontrole w terenie.
- Wynagrodzenie dla Pełnomocnika ds. Profilaktyki Uzależnień za prowadzenie dokumentacji w sprawie sądowego motywowania do podjęcia leczenia odwykowego.
- Organizacja szkolenia dla członków GKRPA, osób bezpośrednio związanych

z problematyką uzależnień, członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- Delegacje - członkowi GKRPA należy się zwrot kosztów podróży za dojazd na szkolenia i konferencje podnoszące kwalifikacje w dziedzinie profilaktyki uzależnień oraz przemocy w rodzinie, na zasadach określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce stery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju. (Dz.U. Nr 236. poz. 1990 z późn. zm.)
- Opłaty sądowe w wysokości 40 zł od wniosku skierowanego przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do sądu.
- Opłata za sporządzenie opinii przez biegłych sądowych (psychologa i psychiatrę) w przedmiocie uzależnienia.

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rewalu przysługuje wynagrodzenie za dokonanie następujących czynności:

- za udział w posiedzeniu przewodniczącego GKRPA 80 zł
- za udział w posiedzeniu członków GKRPA 60 zł
- za specjalistyczny dyżur w Punkcie Konsultacyjno - Informacyjnym 50 zł/godz.
- za przeprowadzenie kontroli w terenie 100 zł

Członkom Komisji zatrudnionym w Urzędzie Gminy bądź Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej nie przysługuje wynagrodzenie za posiedzenia odbywające się w godzinach pracy.

Wynagrodzenie wypłacane będzie na podstawie listy wynagrodzeń sporządzonej przez Pełnomocnika ds. Profilaktyki Uzależnień.

4. Doskonalenie działań ograniczających zjawisko przemocy w rodzinie.

Sposoby realizacji:

- Finansowanie szkoleń, konferencji dla przedstawicieli służb i instytucji zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie
- Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości

przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym

- Szkolenie dot. procedury „Niebieska Karta”
- Zakup materiałów informacyjnych, publikacji o tematyce przemocy w rodzinie

5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz promujący zdrowy styl życia.

Doskonalenie lokalnego systemu w dziedzinie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych we wszystkich obszarach działań, w szczególności edukacji, promocji zdrowego stylu życia.

Sposoby realizacji:

- udostępnienie lokalu, zwolnienie z opłat eksploatacyjnych dla grup samopomocowych, Anonimowych Alkoholików.
- zlecenie zadań i udzielenie dotacji zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zadania z zakresu ochrony i promocji zdrowia.

6. Promowanie działań profilaktycznych na terenie gminy Rewal, wspieranie jednostek pomocniczych w działalności służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Działania profilaktyczne skierowane do całej populacji ze szczególnym uwzględnieniem starszych grup wiekowych, mające na celu głównie promocję zdrowia i wspieranie w rozwoju. Głównym celem rozwiązywania problemów alkoholowych dorosłych jest minimalizowanie szkód wynikających z picia alkoholu.

Sposoby realizacji:

- organizacja festynów rodzinnych
- spotkania noworoczne połączone z Dniem Babci i Dziadka, spotkanie opłatkowe,
- wyjazdy do kina, teatru
- organizacja spotkania z okazji Dnia Seniora, Śniadanie Wielkanocne, Dzień Kobiet
- organizacja Dnia Dziecka
- wycieczki

7. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności wśród dzieci i młodzieży zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia.

Na terenie gminy funkcjonują 3 szkoły, do których uczęszcza łącznie 577 uczniów.

Realizacja specjalistycznych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży począwszy od przedszkoli, zakup materiałów do realizowanych w szkołach programów.

Zadania realizowane są w Zespole Szkół Sportowych w Rewalu, Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Niechorzu, Zespole Szkół Ogólnokształcących w Pobierowie. Środki przyznane na realizację programów podzielone zostały na fundusze: wyjazdowy, wewnątrzszkolny, biblioteczny, fundusz Samorządu Szkolnego, sportowy oraz fundusz Rady Rodziców, fundusz dla uzdolnionych, fundusz zdrowotny. Każda placówka w ramach przyznanych środków realizuje szkolny lub przedszkolny program profilaktyczny m.in.:

- organizacja wyjazdów profilaktycznych, prozdrowotnych, kulturalnych,
- spektakle profilaktyczne, pedagogizacja rodziców, zakup nagród za udział w konkursach o tematyce profilaktycznej, wyjazdy na warsztaty specjalistyczne, zakup materiałów szkoleniowych, dydaktycznych, scenariuszy zajęć, pozycji książkowych, czasopism pedagogicznych,
- wsparcie dla uczniów szczególnie uzdolnionych -zakup pomocy edukacyjnych,
- promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia,
- zwiększenie ilości pomocy audiowizualnych - filmów o tematyce uzależnień, przemocy, cyberprzemocy, publikacji, książek, prenumerata czasopism specjalistycznych,
- szkolenia dla rodziców i nauczycieli na temat środków uzależniających,

8. Poprawa warunków, modernizacja pomieszczeń, budynków w których realizowane są zadania wynikające z programu oraz wyposażenie w niezbędny sprzęt.

Sposoby realizacji:

- kontynuacja programu „Klasa 2022”
- wyposażenie świetlic szkolnych
- Policja - zakup narkotestów. Narkotesty wpływają na szybkie i sprawne eliminowanie kierujących pod wpływem środków odurzających, mogą również być wykorzystywane w przypadku zgłoszeń rodziców czy placówek oświatowych.

9. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Sposoby realizacji:

- zlecenie zadań i udzielenie dotacji zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu

10. Rezerwa - pozostałe zadania, przedsięwzięcia nie ujęte w Gminnym Programie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 r. ale mające ścisły związek z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii.

Środki finansowe przeznaczone na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z wpływów z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż alkoholu i zapisane są w budżecie w dziale 851 - ochrona zdrowia, rozdziałach 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi, 85153 - zwalczanie narkomanii.